

**R O M Â N I A**  
**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE**  
**Secția Penală**

**Decizia nr. 356/A/2014**

**Dosar nr. 5461/2/2013**

**Sedința publică de la data de 4 noiembrie 2014**

Deliberând asupra cauzei penale de față, în baza actelor și lucrărilor dosarului, constată următoarele:

Prin Sentința penală nr. 136/F din 07 martie 2014, pronunțată de Curtea de Apel București, secția a II-a penală, s-a admis cererea de schimbare a încadrării juridice a faptei formulată de Ministerul Public.

În baza art. 386 alin. (1) C. proc. pen. s-a schimbat încadrarea juridică a faptei reținute în sarcina inculpaților O.R. și O.R.M. din infracțiunea prevăzută de art. 141 din Legea nr. 8/1996 (în forma în vigoare la data săvârșirii faptei) în infracțiunea prev. de art. 141 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 187/2012, cu aplicarea art. 5 C. pen.

În baza art. 141 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 187/2012, cu aplicarea art. 5 C. pen. rap. la art. 61 alin. (2), (4) lit. c) C. pen. a condamnat pe fiecare dintre inculpații O.R. (fiul lui D. și B., și O.R.M. la pedeapsa amenzii penale în cuantum de 10.000 RON fiecare, stabilită prin înmulțirea unui număr de 200 zile amendă cu suma corespunzătoare zilei amendă stabilită de instanță la 50 RON.

În baza art. 112 lit. a) C. pen. a dispus confiscarea celor 56 de exemplare tipărite de Editura G.U.P.s, astfel cum au fost indicate în procesul-verbal din dosar.

În baza art. 397 alin. (1) C. proc. pen. a admis în parte acțiunea civilă formulată de către partea civilă.

În baza art. 19 alin. (5) C. proc. pen. rap. la art. 998 C. civ. și urm. a obligat în solidar inculpații la plata către partea civilă R.M. a sumei de 5000 euro cu titlu de daune morale.

În baza art. 397 alin. (2) C. proc. pen. a respins ca neîntemeiată cererea părții civile R.M. de luare a măsurii asigurătorii a sechestrului asupra bunurilor imobiliare ale inculpaților.

În baza art. 274 alin. (1), (2) C. proc. pen., a obligat fiecare inculpat la plata a câte 1400 RON cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat.

În baza art. 276 alin. (2), (4) C. proc. pen. a obligat fiecare inculpat la plata către partea civilă R.M. a câte 5000 RON cu titlu de cheltuieli judiciare.

În baza art. 274 alin. (1) teza ultimă C. proc. pen., onorariile parțiale convenite apărătorilor din oficiu, în cuantum de câte 150 RON fiecare, au rămas în sarcina statului, suportându-se din fondurile Ministerului Justiției.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță a constatat că prin rechizitoriul din data de 16 iulie 2013 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, aflat în dosarul nr. 96/P/2012, s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpaților O.R. și O.R.M. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de însușire, fără drept, a calității de autor a unei opere prevăzute de art. 141 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel București, secția a II-a penală, sub nr. 5461/2/2013 la data de 31 iulie 2013.

În actul de sesizare a instanței, s-a reținut următoarea situație de fapt:

În perioada august - decembrie 2008 învinuiții O.R. și O.R.M. și-au însușit calitatea de autor al operei științifice aparținând părții vătămate M.Ș..R., pe care apoi au prezentat-o ca o creație intelectuală proprie în lucrarea "Inițiere în metodologia cercetării științifice" și au publicat-o în anul 2008 la editura G.U.P., aparținând Universității "Dunărea de Jos" din Galați, prin preluarea a 87% din textul operei originale "Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat" publicate de către partea vătămată M.Ș..R. la Editura Didactică și Pedagogică R.A. din București, în anul 2006.

Lucrarea "Inițiere în metodologia cercetării științifice" a fost pusă la dispoziția studenților din cadrul Facultății de științe juridice, specializarea administrație publică, pentru secțiunea învățământ la distanță, fiind suport de curs pentru

disciplina cu același titlu, iar în luna decembrie 2008 predată editurii G.U.P. pentru tipărire, aceasta făcând și demersurile pentru obținerea ISBN de la Biblioteca Națională.

Situația de fapt expusă în rechizitoriu a fost reținută având în vedere următoarele mijloace de probă: plângere penală, proces - verbal de consemnare a actelor premergătoare din data de 30 martie 2012, înscrisuri, procese-verbale, declarații ale părților, expertiză, precum și mijloace materiale de probă (1 exemplar al lucrării originale și 57 exemplare ale lucrării ce reprezintă obiectul material al infracțiunii).

În cursul urmăririi penale inculpații nu au recunoscut săvârșirea faptei, pretinzând că nu au încălcat dreptul autoarei M.Ș.R. și că nu au săvârșit nicio faptă prevăzută de legea penală.

La momentul verificării regularității actului de sesizare a instanței, nici inculpații și nici partea vătămată nu au formulat cereri și excepții cu privire la acest aspect sau referitor la eventuale nulități incidente cu privire la actele efectuate în cursul urmăririi penale.

Înainte de citirea actului de sesizare, partea vătămată R.M. a arătat că se constituie parte civilă cu suma de 100.000 euro reprezentând daune morale, respectiv 50.000 euro cu titlu de daune materiale, în echivalentul în lei la cursul BNR la data plății, ulterior precizând în ce constau sumele solicitate cu titlu de despăgubiri.

De asemenea, înainte de citirea actului de sesizare, inculpații au arătat că nu doresc aplicarea procedurii prev. de art. 320<sup>1</sup> C. proc. pen., susținând că nu se consideră vinovați.

În cursul cercetării judecătorești, fiind audiați, inculpații au dat declarații detaliate, menținându-și poziția exprimată în cursul urmăririi penale, apreciind că nu se fac vinovați de infracțiunile reținute în sarcina acestora.

Sub aspectul probatorului, instanța a încuviințat părții vătămate constituite parte civilă proba cu înscrisuri sub aspectul dovedirii daunelor materiale și morale solicitate, iar inculpaților le-a admis în parte cererile sub aspectul probatorului, respectiv proba cu înscrisuri pe aspectul accesării de către public a lucrării inculpaților, nu și pe aspectul numărului de exemplare cumpărate de către partea vătămată, dar și proba cu expertiză tehnică în materia proprietății intelectuale cu obiectivele fixate de instanță, pentru motivele detaliate în încheierea de ședință de la acea dată, respingând ca nefiind utilă soluționării cauzei proba testimonială solicitată de către inculpați în sensul lămuririi împrejurării predării notelor de curs pe suport de hârtie și pe suport electronic și a relației dintre inculpată și editură.

La dosar au fost depuse de către partea vătămată înscrisurile încuviințate, a fost înaintat și raportul de expertiză tehnică în materia proprietății intelectuale întocmit de către expertul autorizat F.M. desemnat în condițiile legii de către instanță, care include și opinia expertului parte al inculpaților, D.T.

Instanța a respins solicitarea inculpaților în sensul de a se dispune efectuarea unui supliment la raportul de expertiză sau efectuarea unei noi expertize în cauză pentru motivele expuse în încheierea de ședință din data de 20 februarie 2014.

Reprezentantul Ministerului Public a solicitat schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina inculpaților, în sensul aplicării dispozițiilor art. 141 din Legea nr. 8/1996, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 187/2012, apreciind că legea mai favorabilă în cauză este legea nouă.

Inculpații au depus la dosar concluzii scrise.

Analizând materialul probator administrat în cauză, Curtea a reținut în fapt și în drept următoarele:

Cu titlu preliminar, referitor la nulitatea absolută a actului de sesizare al instanței și, implicit a întregii cercetări judecătorești, invocată de către inculpați în cadrul concluziilor scrise depuse la dosar după încheierea dezbaterilor, Curtea a constatat că acest aspect nu a fost invocat de către inculpați nici la momentul verificării regularității actului de sesizare și nici în cadrul dezbaterilor ce au avut loc pe fondul cauzei, pentru a putea fi pus în discuția contradictorie a părților, cu respectarea principiului contradictorialității.

Prin urmare, nu au putut fi analizate aspecte ce nu au fost invocate până la închiderea dezbaterilor.

Latura penală a cauzei:

În fapt, s-a constatat că partea vătămată M.Ș.R. este autoarea lucrării „Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat”, adusă la cunoștința publicului în anul 2006, prin publicarea de către Editura Didactică și Pedagogică R.A., București.

S-a reținut că, în perioada august - decembrie 2008, inculpații O.R. și O.R.M. și-au însușit calitatea de autor al operei științifice aparținând părții vătămate M.Ș.R., pe care apoi au prezentat-o ca fiind o creație intelectuală proprie în lucrarea "Inițiere în metodologia cercetării științifice" și au publicat-o în anul 2008 la editura G.U.P., aparținând Universității "Dunărea de Jos" din Galați, prin preluarea a 90% din textul operei originale "Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat" publicate de către partea vătămată M.Ș.R. la Editura Didactică și Pedagogică R.A. din București, în anul 2006.

Lucrarea "Inițiere în metodologia cercetării științifice" a fost pusă la dispoziția studenților din cadrul Facultății de științe juridice, specializarea administrație publică, pentru secțiunea învățământ la distanță, fiind suport de curs pentru disciplina cu același titlu, iar în luna decembrie 2008 predată editurii G.U.P. pentru tipărire, aceasta făcând și demersurile pentru obținerea ISBN de la Biblioteca Națională.

Situația de fapt reținută mai sus a rezultat din analiza coroborată a probelor administrate prin intermediul următoarelor mijloace de probă: declarațiile părții vătămate, înscrisurile depuse la dosar, mijloacele materiale de probă constând într-un exemplar al lucrării originale și 57 exemplare ale lucrării ce reprezintă obiectul material al infracțiunii, dar și raportul de expertiză judiciară în materia proprietății intelectuale întocmit în faza cercetării judecătorești, precum și declarațiile inculpaților care, deși nu au recunoscut săvârșirea faptei, au relatat aspecte care dovedesc activitatea ilicită a acestora, așa cum se va arăta în continuare.

Astfel, din declarația părții vătămate a rezultat că în luna iulie a anului 2011, în timp ce verifica pe internet lucrări în care opera sa a fost citată, a descoperit titlul "Specificul stilului științific", pe site-ul scribd.com, unde a constatat, după lectura conținutului, că este textul capitolului cu același titlu din cartea sa. A mai relatat partea vătămată că, examinând lucrarea din care făcea parte acest capitol, a constatat că aceasta conținea aproape integral pasaje din lucrarea al cărei autor este. De asemenea, făcând verificări în lista de lucrări publicată pe internet cu privire la persoana care figura ca autor pe site-ul menționat, respectiv conf. univ. dr. O.R., a descoperit că figura o lucrare cu același titlu ca cea de pe internet "Inițiere în metodologia cercetării științifice" - 91 de pagini, publicată la Editura G.U.P., editura Universității "Dunărea de Jos" din Galați.

Totodată, partea vătămată a arătat că în urma verificărilor efectuate la Biblioteca Națională a României s-a constatat că Editura G.U.P. a solicitat, la data de 12 ianuarie 2009, pentru lucrarea "Inițierea în metodologia cercetării științifice", autori O.R. și O.R.M., descriere CEP (Catalogare înaintea Publicării), lucrării fiindu-i atribuit codul ISBN 978-606-8008-11-0 ce făcea parte din seria de coduri alocată editurii.

Curtea a constatat că lucrarea menționată a fost folosită de către inculpați ca suport de curs, precum și în dosarele de concurs pentru ocuparea posturilor de titular curs (O.R.), respectiv preparator (O.R.M.) în cadrul Universității, conform informațiilor comunicate prin adresa nr. 9386 din 27 aprilie 2012 de către Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați, din care rezultă că lucrarea "Inițiere în metodologia cercetării științifice" avându-i ca autori pe O.R. și O.R.M. constituie suport de curs pentru disciplina cu același nume pentru specializarea Administrație publică - anul I de studii forma de învățământ la distanță, respectiv că aceeași lucrare este trecută în lista lucrărilor publicate aflată în dosarul de concurs pentru postul de profesor al inculpatului O.R. și în dosarul de concurs pentru postul de preparator al inculpatei O.R.

De asemenea, din fișa disciplinei Inițiere în metodologia cercetării științifice, comunicată de către aceeași unitate de învățământ superior a rezultat că titularul cursului era inculpatul O.R., iar titularul seminarului era inculpata O.R.M.

În cursul urmăririi penale a fost efectuată o expertiză de specialitate de către expertul G.V. din cadrul Oficiului Român pentru Drepturile de Autor, ale cărei concluzii au fost în sensul că procentul de text însușit de către inculpații O.R. și O.R.M. din lucrarea părții vătămate în lucrarea publicată de inculpați a fost de 87 %, există identitate de structură între lucrarea inculpaților și lucrarea părții vătămate (identitatea de structură fiind materializată prin prezența acelorași părți, capitole și subcapitole), respectiv că nu au fost respectate prevederile Legii nr. 8/1996 în ceea ce privește citarea autoarei (partea vătămată) în sensul că nu au fost utilizate scurte citate, în scop de analiză, critică sau comentariu ori cu titlu de exemplificare.

Concluziile acestei expertize au fost contestate de către inculpați în cursul cercetării judecătorești, iar față de modalitatea de stabilire a obiectivelor în cursul urmăririi penale și de contestarea de către inculpați a calității de organism independent al Oficiului Român pentru Drepturi de Autor (organ de specialitate în subordinea Guvernului, conform art. 137 alin. (1) din Legea nr. 8/1996), Curtea a dispus efectuarea unei noi expertize în cauză, în specialitatea proprietate intelectuală, concluziile raportului de expertiză întocmit de către expertul desemnat de instanță fiind, în opinia instanței, cele corecte, fundamentate temeinic - prin raportare la materialul pus la dispoziția expertului - și care se coroborează cu celelalte probe administrate în cauză.

Așadar, la obiectivul stabilit de instanță - dacă în lucrarea cu titlul Inițiere în metodologia cercetării științifice, ai cărei autori figurează ca fiind inculpații O.R. și O.R.M., există reproduceri ale lucrării Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat și doctorat - autor M.Ș.R. și, în caz afirmativ, dacă aceste reproduceri s-au făcut cu respectarea exigențelor citării și ale indicării surselor bibliografice în raport de normele academice și natura lucrării, respectiv care este proporția textului reprodus în ansamblul lucrării inculpaților - expertul a arătat că în lucrarea menționată există reproduceri ale lucrării părții vătămate în proporție de 90%, iar citarea și indicarea surselor bibliografice nu a fost făcută în raport de normele academice și natura lucrării, respectiv și în raport cu proporția textului reprodus în ansamblul lucrării inculpaților.

De asemenea, referitor, la al doilea obiectiv stabilit de instanță - dacă în lucrarea cu titlul Inițiere în metodologia cercetării științifice, autor inculpatul O.R., există reproduceri ale lucrării Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat și doctorat - autor M.Ș.R. și, în caz afirmativ, dacă aceste reproduceri s-au făcut cu respectarea exigențelor citării și a indicării surselor bibliografice în raport de normele academice și natura lucrării, respectiv care este proporția textului reprodus în ansamblul lucrării inculpatului - expertul a formulat răspuns în sensul că în lucrarea menționată există reproduceri ale lucrării părții vătămate în proporție de 98%, iar citarea și indicarea surselor bibliografice nu a fost făcută în raport de normele academice și natura lucrării, respectiv și în raport cu proporția textului reprodus în ansamblul lucrării inculpatului.

Astfel, expertul, studiind lucrarea inculpaților, prin raportare la lucrarea părții vătămate, având în vedere succesiunea capitolelor, subcapitolelor, denumirea acestora - identice în ambele lucrări - a arătat că se poate concluziona că structura lucrărilor este identică.

De asemenea, au fost constatate preluări nelegal de lungi, de 2, 3 sau 4 pagini consecutive, fără niciun comentariu suplimentar care să poată fi atribuit inculpaților, atribuirea în mod aleatoriu a numerelor/cifrelor notelor de subsol sau combinarea notelor de subsol concepute diferit în cele două lucrări.

În acest context, cele 56 de citări și indicări ale lucrării părții vătămate în lucrarea inculpaților nu s-a făcut în mod corect, cu respectarea normelor academice, prin raportare la natura lucrării.

Este adevărat că formularea M.Ș.R., Metodologia cercetării științifice, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 2006, este corectă, iar op. cit. și ibidem sunt aparent corecte. Totuși, atunci când proporția textului reprodus din lucrarea părții vătămate în lucrarea inculpaților este de 90%, suntem, în opinia instanței, în fața unei reproduceri, respectiv a unei încercări de ascundere a unei reproduceri, interzise de Legea nr. 8/1996.

Apărărilor formulate de către inculpați au fost, atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul cercetării judecătorești, în esență în sensul că: reproducerea unor pasaje din lucrarea părții vătămate s-a făcut în cadrul permis de către Legea nr. 8/1996, în situațiile în care este permisă utilizarea unor astfel de extrase fără consimțământul autorului; lucrarea părții vătămate nu este originală, așa încât aceasta nu poate beneficia de protecția conferită de Legea nr. 8/1996, nefiind o operă în sensul legii - aspect învedereat și de expertul parte al inculpaților în cursul cercetării judecătorești; editura care a publicat lucrarea inculpaților nu a plătit nici un fel de drepturi bănești celor doi inculpați; respectiv, inculpata O.R.M. nu ar fi avut nicio contribuție la realizarea lucrării, iar menționarea sa în calitate de coautor s-a făcut la inițiativa tatălui său, inculpatul O.R.

În acest context, Curtea a constatat că, potrivit art. 141 din Legea nr. 8/1996, constituie infracțiune fapta persoanei care își însușește, fără drept, calitatea de autor al unei opere.

Totodată, conform art. 4 lit. d) din Legea nr. 206/2004, privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, plagiatul reprezintă însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor sau textelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație personală.

Curtea a reținut că partea vătămată, în calitate de autor al lucrării "Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat", are dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al unei opere sau dreptul la paternitatea operei (astfel cum este numit în doctrina de specialitate) care este prevăzut de art. 10 lit. b) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe și constă în dreptul autorului de a-și afirma calitatea de autor. Totodată, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, atunci când numele unei persoane figurează pe operă, el va fi considerat, până la proba contrară, autorul operei.

S-a apreciat că, așa cum se arată în literatura de specialitate, dreptul la paternitatea operei cuprinde două aspecte: unul pozitiv, respectiv dreptul autorului de a revendica oricând calitatea de autor, iar al doilea, negativ, constând în dreptul de

a se opune oricărui act de uzurpare sau de contestare a acestei calități de către terți. În acest context, al respectării dreptului la calitatea de autor, a fost impusă obligația de indicare a autorului în cazul citării și utilizării de scurte extrase, atunci când aceste acte de folosire/utilizare sunt permise fără acordul autorului.

Conform art. 33 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 8/1996, text de lege invocat în apărare de către inculpații din prezenta cauză, sunt permise, fără consimțământul autorului și fără plata vreunei remunerații, utilizări ale unei opere aduse anterior la cunoștință publică, cu condiția ca acestea să fie conforme bunelor uzanțe, să nu contravină exploatarea normală a operei și să nu îl prejudicieze pe autor sau pe titularii drepturilor de utilizare; utilizarea de articole izolate sau de scurte extrase din opere în publicații, în emisiuni de radio sau de televiziune ori în înregistrări sonore sau audiovizuale, destinate exclusiv învățământului, precum și reproducerea pentru învățământ, în cadrul instituțiilor de învățământ sau de ocrotire socială, de articole izolate sau de scurte extrase din opere, în măsura justificată de scopul urmărit. Totodată, conform art 33 alin. (4) din Legea nr. 8/1996, în cazul prevăzut de alin. (1) lit. c), trebuie să se menționeze sursa și numele autorului, cu excepția cazului în care acest lucru se dovedește a fi imposibil.

Curtea a considerat că, în speță, citarea autoarei M.Ș.R. și a lucrării acesteia "Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat" în lucrările inculpaților cu titlul "Inițiere în metodologia cercetării științifice" nu s-a realizat în condițiile permise de Legea nr. 8/1996, întrucât nu au fost utilizate scurte citate, în scop de analiză, comentariu sau cu titlu de exemplificare, practic fiind preluată identic cea mai mare parte din lucrarea autoarei M.Ș.R. (în proporție de 90%), astfel cum rezultă din analiza lucrărilor menționate și din concluziile raportului de expertiză întocmit în cauză în cursul cercetării judecătorești.

Prin urmare, a apreciat că apărarea inculpaților, în sensul că citarea s-a făcut în condițiile permise de către Legea nr. 8/1996, este nefondată.

În ceea ce privește împrejurarea că lucrarea părții vătămate nu ar fi originală/ar fi banală, așa încât aceasta nu ar putea beneficia de protecția conferită de legea nr. 8/1996 nefiind o operă în sensul legii (concluzie formulată de expertul parte al inculpaților), Curtea a constatat că este nefondată.

Astfel, s-a constatat că, potrivit art. 7 din Legea nr. 8/1996, constituie obiect al dreptului de autor operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma de exprimare și independent de valoarea și destinația lor, cum sunt, printre altele: scrierile literare și publicistice, conferințele, predicile, pledoariile, prelegerile și orice alte opere scrise sau orale, precum și programele pentru calculator; respectiv, operele științifice, scrise sau orale, cum ar fi: comunicările, studiile, cursurile universitare, manualele școlare, proiectele și documentațiile științifice.

Curtea a constatat că originalitatea, în materia dreptului de autor, în sensul art. 7 din Legea nr. 7/1996, nu se confundă cu noutatea; în timp ce originalitatea este un criteriu subiectiv, noutatea este un criteriu obiectiv, iar lipsa de noutate nu lipsește opera de originalitate, pentru că în domeniul dreptului de autor originalitatea este dată de amprenta personală care relevă personalitatea autorului.

S-a reținut că Legea nr. 8/1996 consacră implicit criteriul originalității operei în cele două forme de manifestare: absolută și relativă.

Atunci când împrumutul privește doar ideile, opera realizată purtând amprenta personalității autorului, poate fi absolut originală pentru că ideile nu sunt protejate și pot fi reluate liber, fără nicio restricție, conform art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996.

În situația în care opera realizată preia dintr-o operă preexistentă forma, planul, etc, dar personalitatea autorului se manifestă, opera va fi relativ originală.

S-a considerat de către Curte că, în cauza de față, originalitatea operei (inclusiv selecțiile și traducerile) a fost dovedită de către partea vătămată, pentru realizarea lucrării efectuând un stagiul de documentare la Universitatea P.N. - timp de o lună, în septembrie 2005, stagiul fiind obținut în urma participării la un concurs internațional, iar documentarea a presupus - conform declarațiilor părții vătămate - lecturi în bibliotecile din Paris, căutări în librării și biblioteci, precum și discuții cu profesori din universități pariziene. În urma acestei activități de cercetare au fost întocmite planul și unele capitole ale lucrării, iar lucrarea cuprinde și un capitol în cadrul căruia au fost reproduse, cu acordul Editurii E. din Paris, grilele de evaluare ale autorului M.G. pentru elaborarea unei lucrări științifice.

S-a constatat că lucrarea părții vătămate poartă amprenta personalității acesteia, iar noțiunea de noutate, înțeleasă ca absență a anteriorității, este inoperantă în materia dreptului de autor, astfel cum în mod constant s-a subliniat și în



literatura de specialitate. Noutatea este esențială în materia invențiilor, iar nu în domeniul dreptului de autor sau atunci când se analizează existența infracțiunii prevăzute de art. 141 din Legea nr. 8/1996.

Inculpații au invocat în apărare Decizia nr. 8 din 11 ianuarie 2011, pronunțată de secția civilă și de proprietate intelectuală a instanței supreme, în care s-a arătat că originalitatea reprezintă un criteriu ce trebuie luat în considerare atât la stabilirea caracterului de operă protejabilă a unei lucrări scrise, cât și la analizarea caracterului lícit al reproducerii, ea fiind determinată de forma de exprimare a ideilor. Cu cât ideea este mai tehnică, cu atât originalitatea este mai redusă și protecția juridică acordată mai slabă. Din această perspectivă, Înalta Curte a constatat că în cauză sunt aplicabile dispozițiile art. 9 lit. b) din Legea nr. 8/1996, care scot de sub protecția legală a dreptului de autor textele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traducerile oficiale ale acestora.

S-a apreciat că situația din speța invocată, este diferită de cea din prezenta cauză.

Conform raportului Comisiei de analiză (constituită dintr-un profesor universitar doctor și doi conferențieri universitari doctori) instituite de către Universitatea Dunărea de Jos din Galați, pentru a analiza reclamația de plagiat formulată de prof. univ. dr. M.Ș.R., s-a constatat plagiatul evident al lucrării inculpaților în raport de lucrarea părții vătămate, citările nejustificând ponderea mare a materialului reprodus după opera părții vătămate, respectiv apreciindu-se că citarea s-a făcut incorect și că autorii nu au suficiente contribuții personale care să justifice însușirea de către aceștia a dreptului de autori în tematica abordată. Acest raport a fost confirmat prin Hotărârea Comisiei de Etică Universitară, dispunându-se sancțiuni împotriva inculpaților, în conformitate cu atribuțiile comisiei, contestațiile formulate de către inculpați fiind respinse prin Hotărârea Senatului Universității nr. 37 din 14 martie 2013.

În speța invocată de către inculpați se constatare, prin raportul Comisiei de etică universitară, că nu se comisese un plagiat, iar exigențele citării fuseseră respectate, nefiind vorba despre o copiere integrală sau parțială a unor capitole, când în cauza de față concluziile CEU sunt neechivoce în sensul existenței unui plagiat și al nerespectării normelor academice în ceea ce privește citarea lucrării părții vătămate, iar din analiza lucrărilor menționate și din concluziile raportului de expertiză întocmit în cauză rezultă că lucrarea inculpaților reproduce pasaje nejustificat de lungi, de 2 - 4 pagini (fără nici un comentariu suplimentar care să poată fi atribuit inculpaților), structura lucrărilor este identică și reproducerea lucrării părții vătămate în ansamblul lucrării inculpaților este de 90%.

Prin urmare, Curtea a apreciat că este îndeplinită condiția textului de lege privind însușirea, fără drept, a calității de autor al unei opere în ceea ce îi privește pe ambii inculpați.

Referitor la faptul că editura nu a plătit nici un fel de drepturi bănești celor doi inculpați, Curtea a constatat că acest aspect nu are nicio relevanță sub aspectul înlăturării elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 141 din Legea nr. 8/1996, textul neprevăzând condiția obținerii unui beneficiu material pentru ca fapta să aibă relevanță penală.

De asemenea, a apreciat că este nefondată și apărarea inculpatei O.R.M. în sensul că nu i se poate imputa săvârșirea unei infracțiuni atâta timp cât nu a avut nicio contribuție la realizarea lucrării, iar menționarea sa în calitate de coautor a fost realizată de inculpatul O.R. Astfel, inculpata a indicat lucrarea menționată în CV-ul său pentru a se angaja la Universitate ca preparator, unde a și început activitatea din semestrul II al anului universitar 2008 - 2009. De asemenea, în primul an de colaborare cu facultatea a ținut seminariile la disciplina "Inițiere în metodologia cercetării științifice" (astfel cum rezultă și din fișa disciplinei, existentă la dosar). Această activitate a continuat și în 2010, astfel cum rezultă din procesul-verbal din data de 04 aprilie 2012, la fișa disciplinei "Inițiere în metodologia cercetării științifice", publicată pe site-ul universității fiind menționați, ca titulari, cei doi inculpați. Prin urmare, nu se impune constatarea caracterului justificat al faptei săvârșite de către inculpată, astfel cum s-a solicitat de către aceasta.

Curtea, în concluzie, a apreciat că fapta inculpatului O.R. de a prezenta ca pe o creație intelectuală proprie lucrarea "Inițiere în metodologia cercetării științifice", publicată în anul 2008 împreună cu O.R.M. la editura G.U.P., aparținând Universității "Dunărea de Jos" din Galați prin preluarea a 87% din textul operei "Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat" publicate de către partea vătămată M.Ș.R. la Editura Didactică și Pedagogică R.A. din București, în anul 2006 înlătură elementele constitutive ale infracțiunii de însușire, fără drept, a calității de autor al unei opere, prevăzute de art 141 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

De asemenea, fapta inculpatei O.R.M. de a-și însuși, fără drept, calitatea de autor al operei "Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat" publicate de către partea vătămată M.Ș.R. la Editura Didactică și Pedagogică R.A. din București, în anul 2006, preluând 87% din textul operei originale, fără drept, fără modificări, în lucrarea "Inițiere în metodologia cercetării științifice", publicată în anul 2008 împreună cu O.R. la editura G.U.P., aparținând Universității "Dunărea de Jos" din Galați, înlătură elementele constitutive ale infracțiunii de însușire, fără drept, a calității de autor al unei opere, prevăzute de art 141 din legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și

drepturile conexe.

Sub aspect subiectiv, ambii inculpați au acționat cu intenție directă, astfel cum rezultă din activitățile desfășurate de aceștia, respectiv menționarea lucrării în CV-urile depuse la concursuri pentru obținerea unei recunoașteri universitare bazându-se pe opera creată de către partea vătămată (procesele-verbale din datele de 06 februarie 2013 și 07 februarie 2013), obținerea unui loc de muncă de către inculpată, ocuparea postului de titular de curs de către inculpat, dobândirea dreptului de a se înscrie la un doctorat de către inculpată (astfel cum rezultă din adresa nr. 48 din 07 februarie 2013 emisă de Academia de Studii Economice București, la care au fost anexate înscrisurile depuse de inculpată pentru a se înscrie la doctorat).

Referitor la suportul de curs pus la dispoziția studenților de către inculpatul O.R., care a fost identificat de către partea vătămată pe internet, pe site-ul scribd.com, Curtea a constatat că reprezintă proba folosirii de către inculpat a operei însușite și nu un act material distinct al infracțiunii, astfel cum se arată și în actul de sesizare, neputând fi calificat ca o "operă" diferită de cea publicată de editura G.U.P., sub numele celor doi inculpați sau ca un act material distinct.

Prin urmare, Curtea a reținut că faptele există și au fost săvârșite de către inculpați, respectiv că faptele întrunesc atât din punct de vedere obiectiv, cât și subiectiv, elementele constitutive ale infracțiunii prevăzută de art. 141 din Legea nr. 8/1996.

În ceea ce privește încadrarea juridică a faptei reținute în sarcina inculpaților, Curtea a constatat că, de la data săvârșirii faptei (august - decembrie 2008) și până la data soluționării prezentei cauze, a intervenit o lege penală nouă.

Astfel, la data de 01 aprilie 2014 a intrat în vigoare Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în M. Of. nr. 510/24 iulie 2009, care, prin art. 5 alin. (1) statuează că în cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă. Acest text este identic cu conținutul art. 13 alin. (1) C. pen. din 1968.

Tot la data de 01 februarie 2014 au intrat în vigoare modificările aduse Legii nr. 8/1996 prin pct. 54 pct. 8 și art. 247 din Legea nr. 187/2012 privind punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, fiind modificat art. 141: constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă fapta persoanei care își însușește, fără drept, în întregime sau în parte, opera unui alt autor și o prezintă ca o creație intelectuală proprie. Împăcarea înlătură răspunderea penală.

În reglementarea anterioară, art. 141 prevedea că este infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 5 ani sau cu amendă de la 2.500 RON la 50.000 RON fapta persoanei care își însușește, fără drept, calitatea de autor al unei opere sau fapta persoanei care aduce la cunoștință publică o operă sub' un alt nume decât acela decis de autor.

Pe cale de consecință, Curtea a constatat că fapta persoanei care își însușește, fără drept, calitatea de autor al unei opere este incriminată și de legea nouă.

În acest context, Curtea a trebuit să determine legea penală mai favorabilă (mitior lex) aplicabilă în cauza de față.

Astfel, a reținut că pentru determinarea legii penale mai favorabile în cazul concret trebuie comparate legile penale succesive: cea din momentul săvârșirii faptei și cea din momentul judecării faptei, dar și cele intermediare, dacă există. Prin compararea legilor și determinarea celei mai favorabile, nu trebuie să se ajungă la combinarea dispozițiilor mai favorabile din legile penale succesive, respectiv la așa numita lex tertia.

În determinarea legii penale mai favorabile, a constatat că doctrina penală s-a oprit, de regulă, asupra a trei criterii: al condițiilor de incriminare, al condițiilor de tragere la răspundere penală, al sancțiunilor penale (pedepsei).

În cauza de față, Curtea a constatat că fapta inculpaților de însușire, fără drept, a calității de autor al unei opere este incriminată și în legea nouă, existând deosebiri cu privire la condițiile de incriminare și sub aspectul tragerii la răspundere penală, în sensul că în legea nouă este infracțiune fapta persoanei care își însușește, fără drept, în întregime sau în parte, opera unui alt autor și o prezintă ca o creație intelectuală proprie, respectiv împăcarea părților înlătură răspunderea penală, dar și în ceea ce privește limitele de pedeapsă, ambele reglementări sancționând fapta menționată cu pedeapsa închisorii sau cu amendă, însă limitele fiind diferite: în legea nouă de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, respectiv în legea veche 3 luni la 5 ani sau cu amendă de la 2.500 RON la 50.000 RON.

Curtea a constatat că legea mai favorabilă este cea nouă în cauza de față, având în vedere condițiile de tragere la răspundere penală, dar mai ales limitele de pedeapsă în ceea ce privește amenda, întrucât Curtea s-a orientat spre aplicarea unei amenzi penale inculpaților, într-un quantum apropiat de cel minim, și a optat pentru aplicarea pedepsei

închisorii, față de gradul de pericol social concret al faptelor săvârșite de inculpați. Limita minimă a amenzii, potrivit legii noi, este mai mică decât cea prevăzută de legea veche, fiind stabilită, conform art. 61 alin. (2) C. pen. la 10 RON (ca sumă minimă corespunzătoare unei zile-amendă) înmulțită cu un număr minim de 180 zile - amendă, conform art. 61 alin. (4) lit. c) C. pen., deci o limită minimă de 1800 RON.

Astfel, la alegerea sancțiunii penale, Curtea a avut în vedere criteriile prevăzute de art. 74 C. pen.: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului, conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

În acest context, Curtea a constatat inculpații O.R. și O.R.M. au săvârșit fapta în calitatea de cadre didactice universitare, opera însușită fiind distribuită studenților, sub forma de curs, pe cale electronică cât și în formă tipărită; conținutul lucrării se referă la metodologia cercetării științifice, probitatea intelectuală, fiind considerată de către autoarea operei originale, dar și de către inculpați o calitate morală pe-care o implică spiritul științific - conform conținutului paginii 14 din lucrarea Inițiere în metodologia cercetării științifice avându-i ca autori pe inculpați, iar lucrarea inculpaților tratează inclusiv aspecte referitoare la împrumutul de idei, respectiv în capitolul XVI. În acest mod s-a produs o lezare a drepturilor morale ale părții vătămate, ce decurg din calitatea sa de autor al operei Metodologia cercetării științifice. Elaborarea lucrărilor de licență, masterat, doctorat. Pe cale de consecință, nu s-a impus reținerea în cauză a incidenței art. 80 C. pen. privind renunțarea la aplicarea pedepsei.

Pe de altă parte, având în vedere dispozițiile art. 74 alin. (2) C. pen. și ale art. 61 alin. (3) teza I C. pen., Curtea a constatat că nu se impune aplicarea unei pedepse cu închisoare sau a unei amenzi penale în quantum orientat spre maxim, față de lipsa antecedentelor penale ale inculpaților, de împrejurarea că sunt persoane integrate în societate, cu un nivel de educație superior, de atitudinea de colaborare cu organele judiciare, aceștia prezentându-se atât în cursul urmăririi penale, cât și în faza cercetării judecătorești pentru a da explicații cu privire la acuzațiile ce li se aduc, de vârsta inculpatului O.R., respectiv de contextul în care inculpata O.R.M. a săvârșit fapta, la inițiativa tatălui său (inculpatul O.R.).

La stabilirea quantumului amenzii penale ce a fost aplicată inculpaților, Curtea a avut în vedere dispozițiile art. 61 alin. (3) C. pen., ținând seama de circumstanțele personale favorabile inculpaților expuse mai sus, dar și de împrejurarea că aceștia au o situație materială bună și nu au obligații legale față de persoane care să se afle în întreținerea acestora.

S-a apreciat că, susținerea formulată în apărare (prin concluziile scrise), în sensul că s-ar impune înjumătățirea limitelor de pedeapsă față de dispozițiile art. 143 din Legea nr 8/1996, este nefondată, întrucât prejudiciul produs părții vătămate nu a fost reparat de către inculpați până la terminarea cercetării judecătorești în fața primei instanțe, conform art. 143 I alin. (3) din Legea nr. 8/1996 astfel cum a fost modificat prin art. 54 pct. 11 și art. 247 din Legea nr. 187/2012, așa cum s-a arătat la momentul analizei laturii civile a cauzei.

Față de cele reținute, Curtea, având în vedere că legea mai favorabilă este cea nouă, a admis cererea de schimbare a încadrării juridice a faptei formulată de Ministerul Public, schimbând încadrarea juridică a faptei și - în baza art. 141 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 187/2012, cu aplicarea art. 5 C. pen. rap. la art. 61 alin. (2), 4 lit. c) C. pen. - a condamnat pe fiecare dintre inculpații O.R. și O.R.M. la pedeapsa amenzii penale în quantum de 10.000 RON fiecare, stabilită prin înmulțirea unui număr de 200 zile amendă (apropiat de minim) cu suma corespunzătoare zilei amendă stabilită de instanță la 50 RON (orientată spre minim).

Măsuri de siguranță:

În baza art. 112 lit. a) C. pen. a dispus confiscarea celor 56 de exemplare tipărite de Editura G.U.P., astfel cum au fost indicate în procesul-verbal din dosar.

Latura civilă a cauzei:

Referitor la acțiunea civilă formulată în cauză, Curtea a reținut că partea vătămată R.M. s-a constituit parte civilă cu suma de 100.000 euro reprezentând daune morale, respectiv 50.000 Euro cu titlu de daune materiale, în echivalentul în RON la cursul BNR la data plății, ulterior precizând în ce constau sumele solicitate cu titlu de despăgubiri.

În ceea ce privește daunele materiale solicitate, partea vătămată a arătat că acestea constau în:

- 10.000 euro reprezentând cheltuielile totale aferente stagiului de perfecționare științifică și de documentare în Franța, efectuat în anul 2005;



- 40.000 euro reprezentând veniturile necuvenite încasate de către inculpați, respectiv drepturile salariale ale inculpaților în perioada 2008 - 2013, întrucât inculpatul O.R. ar fi obținut gradul de profesor universitar folosind lucrarea ce constituie plagiat după opera părții vătămate, iar inculpata O.R.M. a obținut postul de preparator la unitatea de învățământ superior, încasând venituri pentru activitatea prestată. Referitor la daunele morale în cuantum de 100.000 euro, partea civilă a făcut referire, în esență, la caracterul ilicit al activității inculpaților, la împrejurarea că aceștia i-au deformat numele în varianta postată pe internet a lucrării inculpatului Oprea, respectiv la prestigiul de care se bucură partea civilă în calitate de cadru universitar și la aprecierea pe care a cunoscut-o opera sa în cercurile academice.

Conform art. 139 alin. (1) teza I din Legea nr. 8/1996, titularii drepturilor recunoscute și protejate prin prezenta lege pot solicita instanțelor de judecată sau altor organisme competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor și constatarea încălcării acestora și pot pretinde acordarea de despăgubiri pentru repararea prejudiciului cauzat, iar conform art. 139 alin. (2) din același act normativ, la stabilirea despăgubirilor instanța de judecată ia în considerare:

a) fie criteriile, cum ar fi consecințele economice negative, în special câștigul nerealizat, beneficiile realizate pe nedrept de făptuitor și, atunci când este cazul, alte elemente în afara factorilor economici, cum ar fi daunele morale cauzate titularului dreptului;

b) fie acordarea de despăgubiri reprezentând triplul sumelor care ar fi fost legal datorate pentru tipul de utilizare ce a făcut obiectul faptei ilicite, în cazul în care nu se pot aplica criteriile prevăzute la lit. a).

Așa cum s-a reținut deja, inculpații nu au beneficiat de drepturi patrimoniale din partea Editurii G.U.P., editura Universității "Dunărea de Jos" din Galați. Acest aspect, deși nu prezintă relevanță sub aspectul reținerii caracterului penal al faptei inculpaților, are importanță sub-aspectul laturii civile a cauzei, inculpații nebeneficiind de niciun folos patrimonial din partea editurii ca urmare a publicării lucrării menționate.

Totodată, Curtea a reținut că nu există dovezi în sensul că obținerea gradului de profesor universitar de către inculpatul O.R. s-a făcut ca urmare a publicării lucrării incriminate, iar obținerea titlului de doctor de către inculpat s-a realizat în anul 2000, deci cum mult timp înainte ca partea civilă să-și publice opera.

În plus, prin Hotărârea Comisiei de Etică Universitară din cadrul Universității "Dunărea de Jos" din Galați, au fost dispuse sancțiuni împotriva inculpaților, în conformitate cu atribuțiile comisiei, iar printre sancțiuni nu s-a numărat și retragerea gradului de profesor universitar al inculpatului, deci încă o dovadă a faptului că obținerea gradului de profesor universitar nu s-a realizat ca urmare a publicării lucrării incriminate.

Referitor la inculpata O.R.M., Curtea a constatat că aceasta a fost remunerată în calitate de preparator la unitatea de învățământ superior ca urmare a activității didactice prestate, iar nu ca urmare a folosirii sau comercializării lucrării incriminate. A arătat Curtea că, dacă s-ar accepta raționamentul părții vătămate, toți preparatorii care, la seminarii/seminare, folosesc în activitatea instructiv-educativă din cadrul învățământului superior cursuri universitare, lucrări sau culegeri ca material didactic ori ca suport teoretic ar trebui să plătească autorului despăgubiri - deși nu este vorba despre o încălcare a dreptului de autor - ceea ce duce, în mod evident, la consecințe absurde.

De asemenea, referitor la cheltuielile efectuate de partea civilă cu stagiul de pregătire în Franța, Curtea a reținut că acestea au fost realizate în anul 2005, în vederea pregătirii operei, deci înainte de publicarea operei în anul 2006, așa încât nu există legătură între aceste cheltuieli și prejudiciul care să se fi produs în mod direct părții civile prin fapta ilicită a inculpaților:

Totodată, partea civilă nu a făcut dovada faptului că a fost lipsită de vreun câștig prin fapta ilicită a inculpaților, și, în plus, nu a solicitat nicio sumă cu acest titlu.

Prin urmare, Curtea a apreciat că acordarea de daune materiale părții civile este nejustificată prin raportare la dispozițiile legale și la materialul probator administrat în cauză.

În ceea ce privește daunele morale, la care face referire și art. 139 din Legea nr. 8/1996, fără a stabili vreun criteriu de apreciere, Curtea s-a raportat la cerințele prevăzute de art. 998 - 999 Vechiul C. civ. (în vigoare la data săvârșirii faptei de către inculpați), așa încât au fost analizate cele patru condiții cumulative ale răspunderii civile delictuale: prejudiciu cert și nereparat încă; fapta ilicită; vinovăția; legătura de cauzalitate dintre prejudiciu și fapta ilicită.

Astfel, Curtea a apreciat că fapta ilicită a inculpaților, constând în însușirea fără drept a calității de autor al operei părții civile, a creat un prejudiciu moral serios, pentru a cărui compensare se impune acordarea unei sume de bani, dreptul la paternitatea operei fiind unul dintre drepturile esențiale ce decurg din calitatea de autor al unei opere.

Referitor la prejudiciul cert și nereparat, instanța a apreciat că prin publicarea de către inculpați a lucrării incriminate s-a produs o suferință părții civile, care este profesor universitar, a efectuat stagiul de pregătire și documentare în vederea realizării operei sale, publicând o creație intelectuală care se bucură de apreciere în sfera academică, astfel cum rezultă din numeroasele înscrisuri depuse la dosar de către partea civilă, mai ales în contextul în care opera părții vătămate tratează inclusiv problema împrumutului de idei, aspect "tratat" și în lucrarea inculpaților.

Totodată, Curtea a luat în considerare finalitatea instituirii daunelor morale, faptul că aceste daune morale se acordă într-un quantum suficient pentru a realiza o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, dar în același timp nu trebuie să se transforme într-o sursă de venit nejustificată.

În consecință, instanța a apreciat că sunt întrunite cele patru condiții prevăzute de art. 998 - art. 999 din Vechiul C. civ. pentru antrenarea răspunderii civile delictuale a inculpatei și că acordarea unor daune morale în quantum de 5000 euro, precum și constatarea caracterului ilicit al faptei inculpaților și aplicarea unei pedepse cu amendă penală constituie o reparație adecvată și suficientă a prejudiciului moral cauzat părții vătămate, suma solicitată de partea civilă - de 100.000 euro - fiind nejustificat de mare.

Inculpații au fost obligați în solidar la repararea pagubei, conform art. 998 - 999 din Vechiul C. civ., întrucât reproducerea operei părții vătămate în condițiile interzise de Legea nr. 8/1996 s-a realizat în comun, prin publicarea unei cărți pe coperta căreia inculpații sunt menționați ca având calitatea de coautori, așa încât nu se impune stabilirea unei obligații divizibile în sarcina inculpaților, cum s-a solicitat de către aceștia.

Măsuri asigurătorii:

Referitor la cererea părții civile R.M. de luare a măsurii asigurătorii a sechestrului asupra bunurilor imobiliare ale inculpaților, Curtea, în baza art. 397 alin. (2) C. proc. pen. a respins-o, ca neîntemeiată, având în vedere că, potrivit art. 139 alin. (3) lit c din Legea nr. 8/1996 acestea au caracter facultativ, iar conform art. 249 C. proc. pen., măsurile asigurătorii se pot lua pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune. În cauză, s-a constatat că nu s-a făcut dovada faptului că inculpații ar încerca să distrugă, să înstrăineze sau să sustragă de la urmărire bunuri, așa încât, în acest context și având în vedere și quantumul daunelor morale la care vor fi obligați inculpații, cererea părții civile de luare a măsurilor asigurătorii este vădit neîntemeiată.

Cheltuieli judiciare:

În baza art. 274 alin. (1), (2) C. proc. pen., Curtea a obligat fiecare inculpat la plata a câte 1400 RON cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat, ținând cont atât de cheltuielile efectuate în cursul urmăririi penale, cât și cele din faza procesuală din primă instanță.

În baza art. 276 alin. (2), (4) C. proc. pen. a obligat fiecare inculpat la plata către partea civilă R.M. a câte 5000 RON cu titlu de cheltuieli judiciare, având în vedere că acțiunea civilă formulată de către partea civilă va fi admisă doar în parte.

În baza art. 274 alin. (1) teza ultimă C. proc. pen., onorariile parțiale cuvenite apărătorilor din oficiu, în quantum de câte 150 RON fiecare, au rămas în sarcina statului, suportându-se din fondurile Ministerului Justiției.

Împotriva acestei sentințe penale au declarat apel inculpații O.R., O.R.M. și partea civilă R.M., cauza fiind înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 14 mai 2014, stabilindu-se termen de judecată la 23 septembrie 2014.

La primul termen de judecată, respectiv 23 septembrie 2014, Înalta Curte a amânat cauza, încuviințând cererile de amânare formulate de inculpații O.R. și O.R.M. pentru a-și angaja avocat.

La data de 24 octombrie 2014, apelanta partea civilă R.M., prin intermediul avocatului ales, R.D., a depus, prin Serviciul Registratură, tranzacția judiciară încheiată la data de 23 octombrie 2014 cu inculpații O.R. și O.R.M.

La termenul de judecată din data de 4 noiembrie 2014, fiind întrebat, pe rând, părțile au arătat că sunt de acord cu soluționarea amiabilă a acțiunii civile.

Analizând cauza, în baza actelor și lucrărilor dosarului, Înalta Curte constată că apelurile sunt fondate, pentru următoarele considerente:

Potrivit art. 23 alin. (1) C. proc. pen. în cursul procesului penal, cu privire la pretențiile civile, inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente pot încheia o tranzacție sau un acord de mediere, potrivit legii.

Conform dispozițiilor art. 159 alin. (2) C. pen., împăcarea înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă, iar, potrivit art. 3 al aceluiași text de lege produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței. Cu privire la acest din urmă aspect, chiar dacă prezenta cauză penală se află în curs de judecată, în stadiul procesual al apelului, Înalta Curte va avea în vedere decizia Curții Constituționale nr. 1470/2011 care este pe deplin aplicabilă prin analogie în speța de față. În concret, decizia menționată a înlăturat o posibilă situație discriminatorie în sensul că o dată cu intrarea în vigoare a noului C. pen., această cauză de încetare a procesului penal produce efecte și ulterior citirii actului de sesizare.

Pentru a-și produce efectele, împăcarea trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- poate interveni în cazul infracțiunilor urmărite din oficiu dacă legea o prevede expres;
- împăcarea trebuie să fie totală, necondiționată, absolută, expresă și directă între suspect și persoana vătămată. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27/2006 stipulează ca încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci când aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în ședința de judecată de aceste părți, personal sau prin persoane cu mandat special, ori prin înscrisuri autentice. Potrivit dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. g) C. proc. pen., acțiunea penală nu mai poate fi exercitată dacă "... a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii;"

În conformitate cu art. 17 alin. (2) C. proc. pen., în cursul judecății acțiunea penală se stinge prin rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitare sau încetare a procesului penal.

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că la data de 23 octombrie 2014, în temeiul art. 23 alin. (1) C. proc. pen., a fost încheiată tranzacția judiciară între R.Ș.M., persoana vătămată constituită parte civilă în dosarul nr. 5461/2/2013, asistată de avocat R.D., conform împuternicirii avocațiale Seria B nr. 1339246 din 09 septembrie 2014, O.R., inculpat în dosarul nr. 5461/2/2013, și O.R.M., inculpată în dosarul nr. 5461/2/2013.

Tranzacția a fost încheiată la inițiativa inculpaților, iar scopul încheierii acesteia a constat în stingerea acțiunii penale, a acțiunii civile, cât și încetarea procesului penal privind săvârșirea infracțiunii prevăzută și pedepsită de art. 141 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, privind dreptul de autor și drepturile conexe, ce constituie obiectul dosarului nr. 5461/2/2013, conform art. 16 alin. (1) lit. g), teza finală C. proc. pen. raportat la art. 141 alin. (2) din Legea nr. 8/1996, privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Din tranzacția încheiată rezultă că părțile au convenit asupra clauzelor înscrise în aceasta, prin exprimarea liberă și nevicată a voinței, în deplină cunoștință de cauză.

În speță, se constată că, de la data săvârșirii faptei reținută în sarcina inculpaților (august - decembrie 2008) și până la data soluționării cauzei, a intervenit o lege penală nouă.

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în M.Of. nr. 510/24 iulie 2009, statuează în art. 5 alin. (1) că, în cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

Or, potrivit noilor reglementări cu referire la infracțiunea reținută în sarcina inculpaților, prevăzută de art. 141 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, privind dreptul de autor și drepturile conexe, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 187/2012, privind punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, împăcarea înlătură răspunderea penală.

În speță, fiind o împăcare realizată în condițiile art. 159 C. pen., aceasta are efecte atât asupra laturii penale, cât și a laturii civile, prin stingerea acțiunii civile, care este un accesoriu al acțiunii penale și, din moment ce părțile s-au împăcat, nu se mai continuă acțiunea civilă.

Înalta Curte, constatată nemijlocit acordul de voință al inculpaților O.R., O.R.M. și al părții civile R.M. de a se împăca, exprimat personal în ședința de judecată de astăzi, 4 noiembrie 2014.

Așadar, dând eficiență dispozițiilor art. 159 alin. (2) teza finală C. pen., potrivit căreia împăcarea înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă, Înalta Curte, va dispune, încetarea procesului penal pornit împotriva inculpaților O.R., O.R.M., având în vedere manifestarea acestora de voință ce a fost consfințită prin tranzacția încheiată la data de 23 octombrie 2014.

În ceea ce privește măsura de siguranță a confiscării speciale, având în vedere natura coercitivă a acesteia și caracterul eminamente preventiv, fiind dispusă, în mod corect de prima instanță, ca urmare a faptului că inculpații au obținut bunuri ce provin dintr-o faptă prevăzută de legea penală, pentru a stopa starea de pericol creată prin aflarea în libera circulație a acestor bunuri și în vederea prevenirii altor fapte ilicite, va menține dispoziția de confiscare specială a 56 de exemplare tipărite de Editura G.U.P.s, astfel cum au fost indicate în procesul verbal din dosar.

Pentru aceste considerente, Înalta Curte, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. a) C. proc. pen., va admite apelurile declarate de inculpații O.R., O.R.M. și partea civilă R.M. împotriva Sentinței penale nr. 136/F din 07 martie 2014, pronunțată de Curtea de Apel București, secția a II-a penală.

Va desființa în parte sentința penală atacată și, rejudecând:

În baza art. 16 alin. (1) lit. g) teza a II-a C. proc. pen., va dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpaților O.R. și O.R.M., sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de însușire fără drept a calității de autor al unei opere, prevăzută de art. 141 din Legea nr. 8/1996, privind drepturile de autor și drepturile conexe, prin împăcarea părților.

Conform art. 25 alin. (5) C. proc. pen. penal va lăsa nesoluționată acțiunea civilă formulată de partea civilă R.M.

Va menține dispoziția primei instanțe de confiscare specială, în baza art. 112 lit. a C. pen., a 56 de exemplare tipărite de Editura G.U.P.s, astfel cum au fost indicate în procesul-verbal din dosar.

În baza art. 275 alin. (1) pct. 2 lit. d) C. proc. pen., va obliga apelanții inculpați O.R., O.R.M. și apelanta parte civilă R.M. la plata sumei de câte 100 RON, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

#### PENTRU ACESTE MOTIVE

#### ÎN NUMELE LEGII

#### DECIDE

Admite apelurile declarate de inculpații O.R., O.R.M. și partea civilă R.M. împotriva Sentinței penale nr. 136/F din 07 martie 2014, pronunțată de Curtea de Apel București, secția a II-a penală.

Desființează în parte sentința penală atacată și, rejudecând:

În baza art. 16 alin. (1) lit. g) teza a II-a C. proc. pen., dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpaților O.R. și O.R.M., sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de însușire fără drept a calității de autor al unei opere, prevăzută de art. 141 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe, prin împăcarea părților.

Conform art. 25 alin. (5) C. proc. pen. penal lasă nesoluționată acțiunea civilă formulată de partea civilă R.M.

Menține dispoziția primei instanțe de confiscare specială, în baza art. 112 lit. a) C. pen., a 56 de exemplare tipărite de Editura G.U.P.s, astfel cum au fost indicate în procesul-verbal din dosar.

În baza art. 275 alin. (1) punctul 2 lit. d) C. proc. pen., obligă apelanții inculpați O.R., O.R.M. și apelanta parte civilă R.M. la plata sumei de câte 100 RON, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Definitivă.

Pronunțată, în ședință publică, azi, 4 noiembrie 2014.

Procesat de GGC - AM